

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoCsp/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122416072
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6122416072.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 37 927 795, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., štátny občan SR, zastúpený: E. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. F. XXX/XX, XXX XX D., o zaplatenie 2.237,09 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 11Csp/85/2022 – 120 zo dňa 15.03.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 11Csp/85/2022 – 120 zo dňa 15.03.2023 vo výroku II. a III. **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 11Csp/85/2022 – 120 zo dňa 15.03.2023 Okresný súd Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) výrokom I. konanie v časti zaplatenia istiny 30,00 € s príslušenstvom zastavil, výrokom II. žalobu zamietol a výrokom III. rozhodol o náhrade trov prvoinštančného konania tak, že žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval skutkový a právny základ nároku uplatneného žalobcom, ktorý sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 2.237,09 €, spolu s úrokom vyčísleným pevnou sumou vo výške 1.296,58 €, úrokov z omeškania a náhradu trov konania ako plnenia zo Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 13.10.2014 uzatvorenej medzi jeho právnym predchodcom G. H. I., J. (ďalej „G.“ alebo „právny predchodca žalobcu“) a žalovaným. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému pod č. úverového účtu XXXXXXXXXXX úver vo výške 3.470,00 €, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. Nakoľko žalovaný napriek písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu svoj záväzok pravidelne uhrádzať mesačné splátky neplnil riadne a včas a neuhradil ani dlžné omeškané splátky, právny predchodca žalobcu vyhlásil ku dňu 08.01.2020 predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 18.01.2020 v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami. Nakoľko žalovaný v poskytnutej 7-dňovej lehote odo dňa doručenia Oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatil, od 26.01.2020 sa dostal do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom.

1.2. Na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou G. H. I., J. ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia, s.r.o. ako postupníkom dňa 14.02.2020 a žiadosti o

postúpenia prevod zo dňa 14.09.2021, bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom bol žalovaný upovedomený písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Výška postúpenej pohľadávky bola vyčíslená ku dňu 08.09.2021. Po dátume vyčíslenia postúpenej pohľadávky žalovaný zaplatil na úhradu svojho dlhu sumu 145,00 €, ktorá bola započítaná na úhradu dlžnej istiny úveru.

1.3. Podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplataenia časti postúpeného nároku vo výške nesplatenej dlžnej istiny úveru vo výške 2.237,09 € spolu s príslušenstvom a tiež nárok na zaplataenie zmluvných úrokov, ktoré predstavujú rozdiel medzi celkovými nákladmi spojenými s úverom a plnením započítaným na úhradu celkových nákladov.

1.4. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby súd prvej inštancie vo svojom prvom výroku rozsudku konanie v časti zaplataenia istiny 30,00 € s príslušenstvom podľa § 144 v spojení s § 145 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zastavil.

1.5. Uplatnený nárok súd prvej inštancie právne posúdil podľa ustanovení § 39, § 52, § 53 ods. 9, § 524, § 526, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a v nadväznosti na osobitnú právnu úpravu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej „Zákon o bankách“).

1.6. Zmluvu o úvere, z ktorej žalobca vyvodzoval svoj nárok súd prvej inštancie posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, nakoľko z obsahu zmluvy vyplývalo, že právny predchodca žalobcu pri jej uzatváraní konal v rámci svojho predmetu podnikania a žalovaný uzavrel zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ani v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Ďalej súd prvej inštancie skonštatoval, že sa jedná o spotrebiteľský úver, ktorý spĺňa definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 2 písm. a/ a b/ zákona č. 129/2010 Z.z. a uzavretá zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy bolo v danom prípade potrebné aplikovať nielen ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., ale aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkov je spotrebiteľ, tak ako to vyplýva z ustanovenia § 52 ods. 2 prvej vety Občianskeho zákonníka.

1.7. Vzhľadom na námietku žalovaného, ktorý namietal, že neboli splnené podmienky pre postúpenie pohľadávky banky na nebankový subjekt, súd prvej inštancie skúmal existenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu aj z úradnej povinnosti, pričom dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to bez ohľadu na to, či spotrebiteľ tieto skutkové tvrdenia veriteľa popiera (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.10.2021, sp.zn. 4Cdo/162/2020).

1.8. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobca v konaní preukazoval predložením Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo 14.2.2020 uzatvorenej medzi G. a žalobcom, Žiadosťou G. o postúpenie a prevod zo dňa 14.9.2021, prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok a Oznámením banky o postúpení pohľadávok žalovanému.

1.9. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojich úvah konštatoval, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom lex specialis. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka bolo potrebné zohľadniť aj túto špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že postúpením pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie je vždy zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

1.10. Následne súd prvej inštancie skúmal, či v danom prípade došlo k naplneniu zákonných predpokladov pre platné postúpenie banky. Uviedol, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle

uvedeného ustanovenia, môže byť iba taká pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. S poukazom na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozhodnutiach sp.zn. 1Cdo/147/2017 a sp.zn. 7Cdo/26/2017 argumentoval, že banka je oprávnená postúpiť peňažný záväzok až vtedy, ak je dlžník aktuálne napriek písomnej výzvy banky v omeškaní o viac ako 90 kalendárnych dní, pričom nerešpektovanie zákonnej úpravy § 92 ods. 8 Zákona o bankách, má za následok neplatnosť Zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom a spôsobuje nedostatok prechodu žalobou uplatneného práva na postupníka, a teda i nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie.

1.11. Súd prvej inštancie skonštatoval účinné zosplatenie pohľadávky v dôsledku neplnenia si zmluvných povinností dlžníka - t.j. uhrádzať splátky riadne a včas pri dodržaní zmluvných (Čl. IX bodu 1 písm. a Všeobecných obchodných podmienok G.) aj zákonných podmienok (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ išlo o druhú podmienku podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktorá musela byť kumulatívne splnená pred postúpením pohľadávky a ktorou bolo zaslanie výzvy potom, čo je klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní, súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca súdu nepreukázal zaslanie potrebnej výzvy pred samotným postúpením a súdu doručil len výzvu pred zosplatením úveru: Tretia upomienka - pokus o zmier podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a Oznámenie o zosplatení úveru s výzvou na splatenie tohto dlhu, čo podľa názoru súdu prvej inštancie nebolo možné považovať za výzvu, akú mal na mysli zákonodarca podľa ustanovenia § 92 ods. 8 prvej vety Zákona o bankách. Uvedené ustanovenie citovaného zákona predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku, a teda nemožno prisvedčiť výzve podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka ani oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.10.2022, sp.zn. 4Cdo/75/2020, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 31.03.2022 2Cdo/266/2020, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica z 18.3.2021 sp.zn.: 11CoCsp/3/2021, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica z 13.5.2021 sp.zn.: 12CoCsp/36/2020). Nakoľko žalobca v konaní nepreukázal splnenie tejto podmienky - t.j. doručenie výzvy podľa § 92 ods. 8 prvej vety Zákona o bankách právnym predchodcom žalobcu žalovanému pred postúpením pohľadávky, súd prvej inštancie dospel k záveru, že samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa tejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na neplatnosť ktorej bol povinný súd ex offio prihliadnuť, a to aj bez námietky žalovaného.

1.12. Súd prvej inštancie vec právne uzatvoril tak, že zo strany právneho predchodcu žalobcu neboli splnené zákonné podmienky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách a z tohto dôvodu ani následný právny úkon - postúpenie pohľadávky nebolo platným právnym úkonom podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho žalobca nemal aktívnu vecnú legitímáciu v konaní. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd prvej inštancie žalobu z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní spôsobenej neplatnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky zamietol a nezaoberal sa už skúmaním eventuálnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

2. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP. Skonštatoval, že žalovaný mal v konaní plný úspech, keďže súd žalobu v celom rozsahu zamietol, a preto mu patrí právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktorým podľa § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/ a h/ CSP napadol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku III. o trovách konania a navrhol, aby odvolací súd na základe ustanovenia § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.207,09 € spolu s úrokom vo výške 1.296,58 €, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne: zo sumy 2.382,09 € od 26.01.2020 do 28.10.2021, zo sumy 2.362,09 € od 29.10.2021 do 11.02.2022, zo sumy 2.327,09 € od 12.02.2022 do 11.03.2022, zo sumy 2.312,09 € od 12.03.2022 do 27.04.2022, zo sumy 2.282,09 € od 28.04.2022 do 27.06.2022, 2.267,09 € od 28.06.2022 do 04.08.2022, zo sumy 2.237,09 € od 05.08.2022 do 14.09.2022, zo sumy 2.222,09 € od 15.09.2022 do 14.11.2022 zo sumy 2.207,09 € od 15.11.2022 do zaplataenia, a priznal mu náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3.1. Žalobca odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie vec na základe vykonaného dokazovania nesprávne právne posúdil, keď zamietol žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie na strane žalobcu pre nepreukázanie splnenia podmienok pre platné postúpenie bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Namietal, že svoju aktívnu legitímáciu v tomto spore preukázal oznámením o postúpení pohľadávky. Zároveň za účelom preukázania svojej aktívnej legitímácie predložil súdu aj Rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 14.2.2020 spolu so žiadosťou o postúpenie a prevod zo dňa 14.09.2021 s identifikáciou postúpenej pohľadávky, ako aj výzvu svojho právneho predchodcu zo dňa 21.11.2019 a výzvu na plnenie zo dňa 09.01.2020, ktorými preukazoval splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Tvrdil, že jeho právny predchodca predložené výzvy, ktorými vyzval žalovanú na zaplatenie omeškaných splatných úverových splátok, ako aj zaplatenie predčasne splatnej pohľadávky z úveru zasielal formou doporučenej poštovej zásielky, čo preukazoval predloženým podacím hárkom s číslom zásielky RE911238405SK a tiež dokladom o doručení z informačného portálu Slovenskej pošty k výzve s označením „tretia upomienka“, ako aj predloženou doručenkou k výzve na predčasné splatenie úveru. Súd prvej inštancie predložené výzvy nepovažoval za výzvy spĺňajúcu zákonné predpoklady výzvy pred postúpením bankovej pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

3.2. Žalobca namietal, že Zákon o bankách neuvádza, akú formou má mať výzva banky pred postúpením, uvádza len obsahové náležitosti výzvy. Každý právny úkon sa vykladá podľa svojho obsahu a ako uviedol aj Krajský súd v Trenčíne v rozsudku č.k. 6CoCsp/37/2020-151, nie je vylúčené, aby obsahom jednej listiny bolo aj niekoľko právnych úkonov. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, ktorý v rozhodnutí sp.zn. 6CoCsp/1/2023 zo dňa 31.1.2023 okrem iného uviedol: „Právny názor prezentovaný súdom prvej inštancie, že obsahom výzvy banky musí byť aj výslovné upozornenie banky adresované klientovi, že v prípade jeho omeškania trvajúceho nepretržite dlhšie ako 90 dní bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku písomnou zmluvou inej osobe, je jeho nadinterpretáciou, nemajúcou svoj podklad v dikcii ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Je potrebné zároveň zdôrazniť, že ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. nedopadá len na spotrebiteľské zmluvné vzťahy medzi bankou a klientom spotrebiteľom, ale na všetky obchody medzi bankou a klientom [§ 5 písm. h) zákona č. 483/2001 Z. z.], ktorým môže byť aj právnická osoba, resp. fyzická osoba podnikateľ, a preto nemôže byť vykladané inak v spotrebiteľských vzťahoch banky s klientom a inak v ostatných obchodoch banky. Z tohto dôvodu nie je možné vykladať toto ustanovenie s cieľom nadmernej ochrany spotrebiteľa a ukladať banke povinnosti, ktoré by boli nad rámec znenia tohto ustanovenia. Zo znenia tohto ustanovenia možno vyvodiť, že výzva banky sa má viazať na omeškanie so splnením peňažného záväzku klienta. Banka má teda povinnosť vyzvať klienta na splnenie dlhu vyplývajúceho z dotknutého peňažného záväzku klienta.“

3.3. Žalobca tvrdil, že v tomto spore preukázal, že jeho právny predchodca dňa 02.01.2018 vyzval žalovaného na zaplatenie peňažného záväzku titulom omeškaných nezaplatených úverových splátok, pre ktorých neplnenie jeho právny predchodca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Výzvou na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 09.01.2020 zaslanou doporučené právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej pohľadávky z úveru, ktorej zaplatenie je predmetom tohto sporu. Žalovaný napriek písomným výzvam právneho predchodcu žalobcu svoj dlh nezaplatil a do omeškania s jeho zaplatením sa dostal viac ako 90 kalendárnych dní. Nakoľko žalovaný napriek výzvam právneho predchodcu žalobcu zaslaným do jeho dispozičnej sféry, bol viac ako 90 dní v omeškaní so zaplatením svojho dlhu, týmto boli splnené zákonné predpoklady pre platné postúpenie bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. K postúpeniu pohľadávky, ktorej zaplatenie je predmetom tohto sporu došlo podľa žalobcu riadne a platne, čím bola daná jeho aktívna legitímácia v tomto spore.

3.4. Na záver odvolania žalobca s poukazom Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 640/2014 poukázal na to, že pri výklade právnych úkonov a ich posudzovaní z pohľadu nárokov na ich platnosť je nevyhnutné brať na zreteľ ústavný príkaz preferencie výkladu v prospech platnosti právneho úkonu a dôvody neplatnosti nerozširovať nad rámec zákonom uvedených prípadov.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril, hoci odvolací súd z obsahu spisu konštatuje, že mu bol na to súdom prvej inštancie vytvorený procesný priestor v súlade s § 373 ods. 3 CSP.

5. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej „krajský súd“, alebo „odvolací súd“), ako súd odvolací podľa ustanovenia § 34 CSP, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Odvolací súd vzhľadom na obsah spisového materiálu, ako aj dôvody odvolania konštatuje, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav veci a v zmysle ustanovenia § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvoinštančný súd. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca, ako odvolateľ, neuviedol v odvolaní žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zohľadnené v štádiu prvoinštančného konania, a ktoré by spôsobilé vyvolať zmenu či zrušenie rozhodnutia prvoinštančného súdu, ani nežiadal doplniť dokazovanie za podmienok stanovených v § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jeho viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie správne a náležite zisteného skutkového stavu a neboli naplnené procesné predpoklady zo strany odvolacieho súdu dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3, v spojení s ustanovením § 366 CSP).

7. Predmetom sporu je nárok žalobcu, ako postupníka, ktorý má hmotnoprávny základ v pôvodnom právnom vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu (ktorým bola G. H. I., J.), ako úverovým veriteľom a žalovaným, ako úverovým dlžníkom. Právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 13.10.2014, ktorou poskytol žalovanému pod č. úverového účtu 2094404821 spotrebiteľský úver vo výške 3.470,00 €.

8. Odvolací súd sa zameril na vecný prieskum odvolaním napadnutého rozsudku. Predmetom odvolacieho konania je námietka existencie a danosti aktívnej hmotnoprávnej i procesnej legitímácie súčasného žalobcu, ako postupníka, s akcentom na právnu úpravu Zákona o bankách, keďže postupcom bola banka. Odvolací súd, zdôrazňujúc svoju viazanosť konkrétnymi odvolacími dôvodmi a rozsahom podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) konštatuje, že procesná obrana odvolateľa - a odvolacie dôvody - smerovali k argumentom a odvolacím tvrdeniam, že nebolo správne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že žalobca nepreukázal, že by postúpeniu pohľadávky z banky predchádzala výzva banky vyžadovaná ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

9. Podľa ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

10. Podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čí len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu 87ad). Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čí len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

11. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním tvrdené právo, respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej - existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej - existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania a súd je povinný skúmať ju z úradnej povinnosti v ktoromkoľvek štádiu konania (viď napr.

rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009, sp. zn. 4Cdo/162/2020 zo dňa 27.10.2021). Súd prvej inštancie sa tak správne v konaní zameral predovšetkým na skúmanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu najmä s ohľadom na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu medzi stranami sporu, v nadväznosti na potrebu poskytnutia osobitnej ochrany spotrebiteľovi v spore s dodávateľom a súd prvej inštancie správne zamerl pozornosť na vysporiadanie sa s otázkou platnosti postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej by súd mohol konštatovať, že žalobca je skutočným nositeľom práva, ktorého sa v spore voči žalovanému, ako spotrebiteľovi, domáha. V spotrebiteľských vzťahoch pri konštatovaní platnosti či neplatnosti postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa na ďalší subjekt, je nutné okrem všeobecných ustanovení § 524 až § 530 Občianskeho zákonníka zohľadniť aj osobitnú právnu úpravu, ktorá na daný právny vzťah dopadá. Súd prvej inštancie správne nárok právne posúdil aj podľa Zákona o bankách, keďže postupom a pôvodným nositeľom hmotnoprávneho nároku voči žalovanému bola banka.

12. Osobitná právna úprava pre platné postúpenie pohľadávky banky zakotvená v § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyžaduje súčasné splnenie dvoch podmienok (osobitná písomná výzva banky klientovi a relevantná doba omeškania dlžníka aj napriek písomnej výzve banky). Uvedené podmienky sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle hmotného práva a musia byť splnené už v čase postúpenia pohľadávky. Tieto podmienky postúpenia stanovuje priamo Zákon o bankách a aj keby boli zákonodarcom stanovené za účelom ochrany bankového tajomstva (uvedenú skutočnosť odvolací súd konštatuje len pre úplnosť a vzhľadom na označenie 14. časti Zákona čo bankách ako OCHRANA KLIENTOV A BANKOVÉ TAJOMSTVO, v ktorej je obsiahnuté aj zákonného ustanovenia § 92 ods. 8), ide o zákonné podmienky postúpenia pohľadávky. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ale priamo stanovuje hmotnoprávne podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávok (§ 524 a nasl. Občianskeho zákonníka). Takémuto záveru nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia („môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti Zákona o bankách, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje osobitné podmienky, za ktorých môže banka a to aj bez súhlasu klienta postúpiť pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka platne postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Odvolací súd v súvislosti s takýmto záverom poznamenáva, že takýto výklad predmetného zákonného ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách zodpovedá judikatúre Najvyššieho súdu SR, ktorý práve za účelom zjednotenia výkladu tohto ustanovenia v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo 147/2017 zo dňa 24. apríla 2018 (R 60/2018) jednoznačne konštatoval, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“ Zhodne aj vo svojom ďalšom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo 26/2017 zo dňa 16. júla 2018 Najvyšší súd SR vyslovil právnu vetu : „Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.)“.

13. Odvolací súd potom konštatuje, že v konaní nebola preukázaná hneď prvá z dvoch kumulatívne vyžadovaných zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky klienta banky na iný subjekt, a to predchádzajúca osobitná výzva banky klientovi s upozornením na omeškanie (v stave aktuálnom pred postúpením pohľadávky) s platením dlhu banke. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ súčasný žalobca v spore mal zámer preukázať splnenie zákonných podmienok platného postúpenia pohľadávky banky a doložil do spisu výzvy svojho právneho predchodcu zo dňa 21.11.2019 „Tretia upomienka – pokus o zmier“ a zo dňa 09.01.2020 „Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom“, adresované žalovanému ako dlžníkovi, takéto písomnosti neobstoja požiadavke vyžadovanej Zákomom o bankách. Pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie, že „Žalobca, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 prvá veta Zákona o bankách, súdu nepreukázal

zaslanie potrebnej výzvy pred samotným postúpením a súdu doručil len výzvu pred zosplatnením úveru: Tretia upomienka - pokus o zmier podľa § 53 ods. 9 OZ a Oznamenie o zosplatnení úveru s výzvou na splatenie tohto dlhu, čo podľa názoru súdu nemožno považovať za výzvu, akú mal na mysli zákonodarcia podľa ustanovenia § 92 ods. 8 prvej vety Zákona o bankách.“ je možné sa s týmto názorom súdu prvej inštancie v plnej miere stotožniť.

14. Aj odvolací súd zhodne s prijatým záverom súdu prvej inštancie z právnej úpravy ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ako aj vychádzajúc z teleologického výkladu tohto zákonného ustanovenia, sledujúc účel a zmysel tejto právnej úpravy má za to, že pred samotným postúpením pohľadávky banky na iný subjekt zákonná úprava vyžaduje osobitnú a samostatnú písomnú výzvu banky, v ktorej banka v relevantnej časovej súvislosti pred samotným uskutočnením postúpenia pohľadávky klienta na iný subjekt vyzve tohto klienta na eventuálne zaplatenie a splnenie si zameškaného záväzku voči banke s upozornením, že v súlade s dikciou ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pokiaľ aj napriek písomnej výzve banky zostane naďalej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke, môže banka využiť svoje oprávnenie a svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť aj inému subjektu aj bez súhlasu klienta. Práve s prihliadnutím na sledovaný účel a cieľ tejto právnej úpravy, a to je poskytnúť ochranu klientom banky v tom zmysle, že po upozornení na možnosť postúpenia pohľadávky aj bez jeho súhlasu na iný subjekt a na základe vyčíslenia konkrétnej výšky pohľadávky, má klient reálnu možnosť účinne zabrániť postúpeniu pohľadávky a to tým, že svoj dlh voči banke dodatočne uhradí. Uvedený výklad zodpovedá okrem iného aj označeniu 14. časti Zákona o bankách, OCHRANA KLIENTOV A BANKOVÉ TAJOMSTVO. Práve takouto formou je ochrana klientov účinne, nielen fiktívne, zabezpečená. Práve z tohto dôvodu, aby ochrana klienta bola nielen fiktívna, ale skutočne reálne zabezpečená, potom neobstojí argument odvolateľa, ktorý považuje ním predložené výzvy jeho právneho predchodcu za výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nakoľko obsahujú vyčíslenie dlžnej pohľadávky k 21.11.2019 a 09.01.2020 pričom z listinných dôkazov je zrejme, že k postúpeniu pohľadávky z banky na súčasného žalobcu došlo až dňa 14.09.2021.

15. Sledujúc účel zákonnej úpravy Zákona o bankách v jej časti osobitne označenej ako ochrana klientov, je potom zrejme, že medzi výzvou, ktorú pre platné a účinné postúpenie pohľadávky nevyhnutne vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách a samotným postúpením pohľadávky banky na iného veriteľa, nevyhnutne musí byť časová súvzťažnosť, ktorá rozhodne v období uplynutia vyše jeden a pol roka medzi výzvou a postúpením pohľadávky, celkom zrejme naplnená nebola. Skutočnosťou je, že pred samotným postúpením pohľadávky v septembri 2021 nepreukázal žalobca akúkoľvek inú výzvu banky, v ktorej by banka v aktuálnom stave oznamovala svojmu klientovi aktuálnu výšku zameškanej časti záväzku klienta voči banke s oznámením, že pokiaľ bude naďalej v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke, bude banka oprávnená pohľadávku aj bez súhlasu klienta postúpiť ďalšiemu subjektu. Ochrana klienta tak, ako ju má na mysli ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách, tak jednoznačne v tomto prípade zachovaná zo strany banky nebola a žalobca neunesol dôkazné bremeno o tom, že si banka pred postúpením pohľadávky na súčasného žalobcu splnila povinnosti vyplývajúce jej z osobitnej právnej úpravy Zákona o bankách. Pokiaľ bola postúpená pohľadávka bankou bez splnenia podmienok uvedených v uvedenom zákonom ustanovení, je potrebné takéto konanie a úkon považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offo. Neplatnosť postúpenia pohľadávky v danej veci vyplýva aj z ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu - v danom prípade odporovalo zákonným požiadavkám lex specialis - § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Záver prijatý súdom prvej inštancie o tom, že zo strany právneho predchodcu žalobcu neboli splnené zákonné podmienky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách a z tohto dôvodu ani následný právny úkon - postúpenie pohľadávky nie je platným právnym úkonom podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu v konaní, sú tak vecne správne.

16. Z konštatovaného dôvodu, že žalobcom predložené výzvy banky zo dňa 21.11.2019 a dňa 09.01.2020 neobstoja z hľadiska naplnenia požiadavky vyžadovanej Zákomom o bankách, sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý vyvodil nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nespĺnenia zákonom požadovaných podmienok platného a zákonného postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa - banky.

17. Možno potom zhrnúť, že správny bol záver súdu prvej inštancie, ktorý založil svoje rozhodnutie na tom, že súčasný žalobca nie je v danom spore aktívne legitimovaným a nositeľom práv z predmetnej pohľadávky. Odvolací súd potom s poukazom na ustanovenie § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu, považuje za správny záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie súčasného žalobcu, na ktorého platným a zákonným spôsobom nebolo prevedené právo, ktorého sa v spore voči žalovanému domáha a nemožno mu tak priznať ani len čiastočné plnenie voči žalovanému.

18. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok v meritórnom výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol, podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. V nadväznosti na vecnú správnosť meritórneho výroku II. rozsudku je potom vecne správny aj závislý výrok III., ktorým súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP rozhodol o trovách prvoinštančného konania.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 ods. 1 CSP) a vyslovil, že žalovanému, ktorému by ako procesne plne úspešnej strane v odvolacom konaní inak vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči procesne neúspešnému žalobcovi, náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, nakoľko mu celkom zjavne žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli (v odvolacom konaní bol nečinný).

20. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).